

Forord

Formålet med værktøjskassen er at styrke den etniske mangfoldighed i de frivillige sociale foreninger. Værktøjskassen indeholder desuden redskaber, der kan bruges, hvis man ønsker at danne en ny forening, men ikke ved, hvordan man kan gøre det.

En del af indholdet i afsnittene om foreningsdannelse kan virke elementært for allerede etablerede foreninger. Men for grupper, der ikke er opvokset med det danske foreningsliv, kan det forhåbentlig være brugbare redskaber.

En måde at styrke den etniske mangfoldighed i foreningerne kunne være at starte et samarbejde mellem en frivillig social forening og en af de mange etniske minoritetsforeninger, der findes. En del foreninger samarbejder allerede. Eksempler på samarbejde mellem etniske minoritetsforeninger og frivillige sociale foreninger findes i de blå tekstbokse rundt omkring i værktøjskassen.

Værktøjskassen er en del af projekt Frivilligt socialt arbejde i mange farver.

Projektet har to formål:

1. At sikre, at flere etniske minoriteter bliver en del af det traditionelle frivillige sociale foreningsliv, både som frivillige og som brugere
2. At samarbejdet mellem etniske minoritetsforeninger og traditionelle foreninger bliver øget, blandt andet ved at foreningerne indgår aftaler om partnerskab

Projektet er et samarbejde mellem Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde og Rådet for Etniske Minoriteter. Projektet, der har fået støtte fra Integrationsministeriet, gik i gang den 1. januar 2007 og løber til 31. december 2008

Værktøjskassen findes på dansk, arabisk, tyrkisk, bosnisk, somalisk og urdu.

Du kan rekvirere værktøjskassen hos projektleder Henriette Øland, tlf. 33 18 82 12 eller downloades på www.frivilligraadet.dk. Her kan du også læse mere om projektet.

Forord	1
Frivilligt socialt arbejde	3
Hvad er foreningsarbejde?	5
Hvilke fordele er der ved at danne en forening?	5
Hvordan danner man en forening?	6
Den stiftende generalforsamling.....	6
Hvad er en bestyrelse?	7
Hvor kan man få hjælp til at danne en forening?	7
Center for Frivilligt Socialt Arbejde i Odense.....	7
Frivilligcentre og –huse	8
Københavns Kommune, Projektrådgivningen og projektværkstedet	8
Hvor kan man søge økonomisk støtte?	9
Kommunal støtte via Servicelovens § 18	9
Puljer under Socialministeriet.....	9
Socialministeriets fondsdatabase	9
Puljer under Ministeriet for Indvandrere, Flygtninge og Integration	10
Tips- og Lottomidler	10
Regnskab og økonomi	10
Evaluerings og dokumentation	10
Kurser til frivillige	11
Uddannelsespuljen	11
Frivilligcentrene	11
Kontingent	11
Samarbejde	13
Hvordan styrker vi den etniske mangfoldighed i de frivillige sociale foreninger?	15
Idéer til at styrke den etniske mangfoldighed.....	16
Klar indmeldelsesprocedure	16
Information om foreningen	16
Rekruttering: Personlig invitation	16
Motivation	17
Åbent Hus	18
Praktikpladser.....	18
Mad	18
Alkohol	19
Opdelte aktiviteter	19
Hensyn til familien	19
Hensyn til helligdage	19
Kulturelle barrierer	20
Sproget	20
Lær målgruppen at kende	21
Formidling til etniske minoriteter	22
Litteratur	23
Bilag 1: Forslag til standardvedtægter for en forening	
Bilag 2: Partnerskabskontrakt	

Frivilligt socialt arbejde

Som frivillig i en frivillig social forening hjælper man andre mennesker, der har brug for hjælp. At være frivillig betyder, at man ikke får løn for sit arbejde. Arbejdet bliver udført i fritiden, altså ved siden af ens almindelige lønarbejde. Man gør det, fordi man har lyst, og fordi man får nogle andre ting ud af det end penge.

De frivillige organisationer kan noget særligt i forhold til mødet mellem mennesker. Og netop mødet mellem mennesker er essentielt, når vi taler om integration.

Gode grunde til at blive frivillig i en frivillig social forening:

- Mange frivillige fremhæver, at det giver en god følelse at gøre noget godt for andre og at mærke, at der er brug for én
- Man kan blive bedre til at tale dansk og få et større kendskab til det danske samfund
- Deltagelse i foreningslivet er desuden en god måde at udvide sit netværk på. Mange gode venskaber er blevet til i foreningerne
- At udvide sit netværk er også godt, f.eks. hvis man søger arbejde. Over halvdelen af alle jobs bliver ikke slået op, men formidles via netværk. Desuden er de fleste arbejdsgivere positive overfor, at ansøgeren er engageret i frivilligt arbejde, det er godt at have på CV'et
- At være frivillig giver mulighed for medbestemmelse i foreningen
- Man lærer noget nyt, både ved at deltage i det frivillige arbejde og på de kurser en del foreninger tilbyder deres frivillige

I mange af de lande, som de etniske minoriteter i Danmark oprindeligt kommer fra udføres der masser af frivilligt socialt arbejde. Det frivillige arbejde i disse lande er dog ofte ikke så institutionaliseret, som det er i Danmark. Man hjælper hinanden menneske til menneske, uden at være tilknyttet en organisation. Den danske form, hvor man skal være tilknyttet en forening for at arbejde frivilligt, er mange steder ganske ukendt.

At være med i en frivillig forening forbindes endvidere af nogle etniske grupper med fare. Som Katja Jørgensen forklarer i "Mange flere - om etniske minoriteter, foreningsliv og frivilligt socialt arbejde":

"I mange af deres oprindelseslande (*de etniske minoriteters*) er de fleste legale organisationer sponsoreret af statsmagten, og de fleste selvstændige organisationer er oppositio-

nelle og derfor ofte udsat for forfølgelse og undertrykkelse, så det at tilhøre en organisation forbindes med stor risiko.”¹

Der er på denne måde tale om et stort spring for nogle grupper og individer til et demokratisk samfund med frie og uafhængige organisationer.

Definition af frivilligt socialt arbejde

Ved frivilligt arbejde forstås den indsats, der:

- **er frivillig**
Det vil sige, at den udføres uden fysisk, retlig eller økonomisk tvang. En person må ikke kunne trues med økonomiske eller sociale sanktioner (for eksempel afskæres fra et socialt netværk), hvis vedkommende ikke længere ønsker at udføre opgaven
- **ikke er lønnet**
Dette udelukker dog ikke, at en frivillig person modtager godtgørelse for udgifter, vedkommende har i forbindelse med udførelsen af opgaven, for eksempel transport- og telefonudgifter. Eller at en person modtager et symbolsk beløb for sit frivillige arbejde
- **udføres over for personer uden for den frivilliges familie og slægt**
Derved afgrænses frivilligt arbejde fra almindeligt husholdningsarbejde og omsorg over for familiemedlemmer
- **er til gavn for andre end én selv og ens familie**
Det at deltage i en selvhjælpsgruppe opfattes ud fra denne gængse definition ikke som frivilligt socialt arbejde
- **er formelt organiseret**
Det betyder, at almindelig hjælpsomhed eller spontane handlinger, for eksempel at følge en ældre eller handicappet person over gaden, bære indkøbsposer hjem fra Brugsen og lignende, ikke kan betegnes som frivilligt arbejde

Socialministeriets officielle definition af frivilligt socialt arbejde, se www.social.dk

---

1 Katja Jørgensen: Mange flere - om etniske minoriteter, foreningsliv og frivilligt socialt arbejde, 2007, s. 20

Hvad er foreningsarbejde?

I Danmark er der en lang tradition for et rigt foreningsliv. Ifølge Grundloven har alle borgere "ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed"²

Hvilke fordele er der ved at danne en forening?

- Hvis man er en forening, har man bedre muligheder for at søge og få støttemidler, f.eks. til forskellige aktiviteter for foreningens medlemmer og frivillige, kurser, tolkning, mv.
- Mange grupper eller klubber har svært ved at finde egnede lokaler til deres aktiviteter. Hvis man er en forening, er mulighederne for at søge støtte til lokaleleje eller låne lokaler gennem kommunen ofte bedre end for mere løst organiserede grupper.
- Man bliver en del af et fællesskab, der mødes f.eks. omkring en fælles interesse. Herigennem får man god mulighed for at tilegne sig viden om det, der interesserer én.

Samarbejde: Multikulturel Forening NV og Ældre Sagen

Multikulturel Forening NV har siden 2005 haft et projekt kaldet "Etniske Ældre i Fokus". De ældre mødes fast to gange om ugen. Til møderne taler de ofte om deres forventninger til alderdommen. En del af dem sagde i starten af projektet, at de slet ikke kunne holde ud at tænke på, hvad der skulle ske, hvis de ikke længere kunne klare sig selv, andre svarede, at deres børn nok skulle passe dem, og andre igen, at de regnede med at flytte tilbage til Pakistan.

Formanden for foreningen, en yngre mand med pakistansk baggrund, var lidt bekymret over disse svar. Han mente ikke, at det var realistisk, at børnene kunne passe dem, da de jo arbejdede og havde travle liv. Det var heller ikke realistisk, at de ville flytte tilbage til Pakistan, deres børn og børnebørn, som er vokset op i Danmark vil jo ikke med.

Derfor besluttede han at gøre en indsats for at informere de ældre om mulighederne for et godt ældreliv i Danmark. En af de måder han gjorde dette på var ved at starte et samarbejde med en dansk ældreklub under Ældre Sagen. De to ældregrupper besøgte hinanden og gennem deres samtaler fik de pakistanske ældre et indblik i, hvordan man også kunne leve som ældre, og i de muligheder for hjælp, det danske samfund tilbyder de ældre. De to grupper tog også på udflugter sammen, bl.a. besøgte de et plejehjem og nogle ældreboliger.

Efterfølgende har mange af de ældre fortalt, at de pga. den information, de har fået gennem foreningen, er blevet meget mere trygge ved tanken om en alderdom i Danmark. De ved nu hvilke muligheder, de har og er også blevet mere realistiske i deres forventninger til familien. Tanken om plejehjem er ikke længere helt så skræmmende og kun få regner stadig med at vende tilbage til Pakistan.

² Grundloven §78

Hvordan danner man en forening?

En forening dannes ved, at en gruppe mennesker beslutter sig for at danne en forening omkring en fælles interesse. Det kan f.eks. være, at de interesserer sig for at hjælpe en gruppe i samfundet, der har det svært, f.eks. kvinder uden socialt netværk, ensomme ældre, eller unge med problemer. Det kan også bare være en gruppe, der har den samme kulturelle baggrund, og som ønsker at mødes med andre med samme baggrund.

Initiativtagerne inviterer andre fra deres netværk, som de mener, kunne være interesserede i være med i foreningen, til en stiftende generalforsamling.

En generalforsamling er et møde, hvor alle foreningens medlemmer er velkomne. Det er på generalforsamlingen, at alle store beslutninger i foreningen træffes. Generalforsamlingen er på denne måde foreningens øverste myndighed.

Eksempel på en dagsorden til en generalforsamling:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning om foreningens arbejde i det forløbne år og planerne for det kommende år.
3. Regnskabet fremlægges til godkendelse
4. Behandling af indkomne forslag
5. Fastsættelse af kontingent
6. Valg af formand
7. Valg af næstformand
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
9. Valg af revisor
10. Eventuelt

Dirigenten er ordstyreren på generalforsamlingen.

Den stiftende generalforsamling

Når en gruppe har besluttet sig for at danne en forening afholdes en stiftende generalforsamling. Forinden har initiativtagerne normalt lavet et forslag til foreningens formål og et udkast til vedtægter. Se *bilag: udkast til standardvedtægter*.

Vedtægterne gennemgås én efter én og de fremmødte stemmer om hver enkelt vedtægt. Den mest almindelige afstemningsform er *simpel afstemning*, hvor flertallet bestemmer. Afstemningen kan enten være åben, f.eks. foregå med håndsoprækning, eller lukket, hvor hver deltager skriver på papir/stemmeseddel. En grundregel er, at hvis bare én deltager ønsker lukket afstemning, skal man gøre dette.

Hvad er en bestyrelse?

Bestyrelsen sørger for, at de beslutninger, der træffes på generalforsamlingen, føres ud i livet.

En bestyrelse består typisk af en formand, en næstformand, en kasserer, en sekretær og et par menige medlemmer. Bestyrelsen vælges ved generalforsamlingen.

Formanden kan evt. indkalde til mødet og lave dagsorden i samarbejde med sekretæren og næstformanden. Formanden fremlægger en beretning om, hvad der er sket i foreningen siden sidste møde.

Næstformanden overtager formandens rolle, hvis han eller hun ikke kan være til stede.

Kassereren holder styr på foreningens økonomi og sørger for at føre regnskab over hvor mange penge, der bliver brugt.

Sekretæren sørger for, at det, der tales om til møderne og på generalforsamlingen skrives ned. Referatet sendes til foreningens medlemmer.

De menige medlemmer deltager i bestyrelsesmøder og på generalforsamlingen.

Ofte udarbejder bestyrelsen en forretningsorden, hvor de regler bestyrelsen arbejder efter skrives ned. Det kan f.eks. være hvor ofte, man skal holde møde, afstemningsregler og opgavefordelingen i bestyrelsen.

Læs mere om forretningsorden på Center for Frivilligt Socialt Arbejdes hjemmeside www.frivillighed.dk under "Rådgivning".

Hvor kan man få hjælp til at danne en forening?

Center for Frivilligt Socialt Arbejde i Odense

Center for Frivilligt Socialt Arbejde tilbyder konsulentbistand til organisations- og netværksudvikling. Du kan bl.a. få information om, hvordan man danner en forening, eller hvad der er bestyrelsens opgaver og ansvar.

Centret kan også hjælpe med at udvikle samarbejde og partnerskaber på tværs af organisationerne eller med det offentlige.

Der tages honorar for deciderede konsulentopgaver, men ikke for almindelig rådgivning.

Du kan læse mere på Centrets hjemmeside: www.frivillighed.dk under "Rådgivning"

Frivilligcentre og –huse

Frivilligcentrene hjælper ofte med at:

- Starte nye initiativer. F.eks. hjælp til hvor man kan søge støtte og hjælp til at finde egnede lokaler
- Skrive ansøgninger om økonomisk støtte, projektbeskrivelser, kursusplanlægning
- Stille kontorfaciliteter til rådighed, f.eks. computer, kopimaskine, mødelokaler, mv.

På hjemmesiden www.frise.dk kan du finde en oversigt over frivilligcentrene i Danmark.

Københavns Kommune, Projektrådgivningen og projektværkstedet

Projektrådgivningen er et tilbud til frivillige foreninger i København, som ønsker at arbejde med at fremme etniske minoriteters deltagelse i det københavnske frivillige folkeoplysende foreningsliv.

Projektrådgivningen står sammen med Vesterbro Kulturhus og Kultur- og Fritidsforvaltningen bag **projektværkstedet**.

Projektværkstedet tilbyder hjælp til:

- Idé og projektudvikling
- Søge økonomisk støtte
- Foreningsrådgivning, f.eks. stiftelse af en forening, vedtægter, jura, mv.
- Økonomistyring og budgettering
- PR og pressearbejde

Læs mere på www.kk.dk/projektraadgivningen

Hvor kan man søge økonomisk støtte?

Som frivillig social forening har man flere muligheder for at søge økonomisk støtte til sin forening og foreningens aktiviteter. Man kan søge støtte både via offentlige og private puljer, fonde og legater. Nedenfor er kort beskrevet nogle af de vigtigste støttemuligheder på det frivillige sociale område, og hvor man kan finde flere oplysninger om dem.

Hvis I har brug for flere oplysninger, kan I kontakte Center for Frivilligt Socialt Arbejde, der bl.a. rådgiver foreninger om, hvor man kan søge støtte, og hvordan man skriver en ansøgning. Man kan finde information om fundraising og støttemuligheder på Centrets hjemmeside www.frivillighed.dk under den indgang, der hedder "Puljer og fonde". Man kan også ringe til Centret på tlf. 66 14 60 61, mandag til torsdag kl. 9-15 og fredag kl. 9-14.

Kommunal støtte via Servicelovens § 18

Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Det betyder, at kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde. Rammerne for samarbejde bliver fastlagt af den enkelte kommunalbestyrelse, og det er en lokal politisk afgørelse at prioritere, hvilke områder og aktiviteter, der skal have støtte.

Man kan finde flere generelle oplysninger om Servicelovens § 18 på Socialministeriets hjemmeside www.social.dk under den indgang, der hedder "Ministeriets områder", "Frivilligt socialt arbejde". For at få flere oplysninger om, hvordan og hvornår man kan ansøge om § 18-støtte, skal man dog kontakte sin kommune.

Puljer under Socialministeriet

Socialministeriet administrerer en række puljer, hvor frivillige sociale foreninger har mulighed for at søge økonomisk støtte. På ministeriets hjemmeside www.social.dk finder man beskrivelser af aktuelle puljer og ansøgningskemaer til puljerne. Man finder både oplysninger under den indgang, der hedder "Puljer" og den indgang, der hedder "Ministeriets områder", "Frivilligt socialt arbejde".

Man kan også få mere information ved at ringe til Socialministeriets Tilskudsadministration på tlf. 33 92 92 50 på hverdage mellem kl. 10-14.

Socialministeriets fondsdatabase

Socialministeriet har oprettet www.fondsdatenbanken.dk Det er en database over fonde, råd m.v. på det sociale og tilgrænsende områder. Her kan man søge information om en række offentlige og private fonde, råd og lignende, som støtter aktiviteter på de sociale og tilgrænsende områder.

Puljer under Ministeriet for Indvandrere, Flygtninge og Integration

Integrationsministeriet administrerer en række puljer, hvor det også er muligt at søge om økonomisk støtte. På ministeriets hjemmeside www.nyidanmark.dk finder man en oversigt over midler til integrationsfremmende aktiviteter. Midlerne er fordelt på en række forskellige puljer, som er beskrevet under indgangen "Puljeansøgere".

Før man søger, kan man også ringe til Integrationsministeriets Hotline og få svar på spørgsmål om pulje-ansøgninger. Det kan fx være om ansøgningsskema, budget eller om puljen overhovedet er relevant at søge for en frivillig social forening. Hotlinen er åben mandag kl. 9.30-12.30 på tlf. 33 92 26 14.

Tips- og Lottomidler

En række af de puljer, som bl.a. Socialministeriet administrerer, er finansieret af Tips- og Lottomidlerne. I Tips- og Lottodatabasen www.tipsmidler.dk kan man bl.a. søge oplysninger om, hvad tipsmidlerne bliver anvendt til, og hvor man kan søge om støtte. Derudover indeholder databasen reglerne for, hvordan man kan få andel i midlerne og oplysninger om bevilget støtte fra 1998 og frem.

Regnskab og økonomi

Har man modtaget støttemidler til sin forening, er det vigtigt at holde styr på økonomi og regnskab. Man skal have kvitteringer for alle udgifter, og pengene skal bruges i overensstemmelse med projektansøgningen/ bevillingsskrivelsen. Det er en god idé at føre regnskab løbende, altså føre regnskabet ajour hver gang, der har været en udgift. På denne måde ved man præcis, hvor mange penge, man har igen.

Hvis der ikke er orden i økonomi og regnskab, kan det i værste fald betyde, at man skal betale de bevilligede penge tilbage.

Evaluering og dokumentation

Hvis man har fået økonomisk støtte fra en pulje, er det meget vigtigt, at man dokumenterer, hvad pengene er blevet brugt til. Det er mange gange et krav i forbindelse med, at man modtager støtten, at man skal kunne redegøre for aktiviteterne.

Det er en god idé, at man skriver ned, hver gang man har afholdt en aktivitet. Man kan f.eks. notere, hvad man lavede, hvad formålet med aktiviteten var og hvor mange, der deltog.

Det er også godt at have en skriftlig evaluering af projektet, hvis man søger støtte igen. Man kan enten selv skrive rapporten eller ansætte en ekstern evaluator, dvs. en person, der ikke er medlem af foreningen, men som man ansætter til at evaluere foreningen eller projektet.

Kurser til frivillige

Uddannelsespuljen

De frivillige foreninger kan søge støtte til at gennemføre deres egne uddannelsesaktiviteter. Ansøgningsskemaet og vejledning til ansøgningsskemaet fås hos Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde: www.frivilligraadet.dk, Socialministeriet: www.socialministeriet.dk, eller Center for Frivilligt Socialt Arbejde: www.frivillighed.dk

Center for Frivilligt Socialt Arbejde i Odense udbyder forskellige kurser for frivillige. Det er gratis at deltage, men man skal selv betale transporten til og fra kursusstedet.

Læs om kurserne på Centrets hjemmeside: www.frivillighed.dk

Center for frivilligt Socialt Arbejde tilbyder desuden konsulentstøtte til realisering af foreningernes egne idéer, f.eks. planlægning af et kursusforløb eller kontakt til undervisere.

Frivilligcentrene

Mange frivilligcentre tilbyder kurser til frivillige foreninger. Se en oversigt over frivilligcentre på www.frise.dk

Kontingent

Kontingent er et beløb, man betaler for at være medlem af en forening. Kontingentets størrelse aftales på generalforsamlingen. Pengene fra kontingentindbetalingen bruges til at afholde foreningens aktiviteter. Medlemmerne får på denne måde selv glæde af de penge, de betaler.

Det kan være en god idé, at nye medlemmer af foreningen ser foreningens årsregnskab, så de kan se, hvad deres kontingentbetaling går til. Det kan også være en god idé, at der er mulighed for at betale kontingent i mindre rater, f.eks. betale for hver måned eller kvartal i stedet for, for et helt år. På den måde virker beløbet mere overskueligt, og man er ikke tvunget til at binde sig til foreningen for så lang tid af gangen.

Der er mange eksempler på, at det er lykkedes at få en gruppe med etnisk minoritetsbaggrund til at deltage i en aktivitet eller en forenings aktiviteter i en prøveperiode uden kontingentbetaling, men så snart de skal til at betale kontingent falder de fra. De kan have svært ved at forstå, at de lige pludselig skal betale for noget, der først var gratis. Her er det vigtigt at forklare, hvordan foreningens økonomi hænger sammen, og hvad kontingentet går til. Samtidig skal man overveje det nøje, inden man starter inklusionsprojekter uden kontingentbetaling.

For en stor del af befolkningen med etnisk minoritetsbaggrund er økonomien stram. Samtidig har mange ikke tradition for formelt organiserede foreninger, og de kan derfor have svært ved at forstå, hvorfor de skulle bruge penge på kontingent. I mange af de lande ind-

vandrerne og flygtningene i Danmark kommer fra, er netværk mere uformelt organiserede og ofte baseret på familierelationer.

Indvandrere og deres efterkommere fra ikke-vestlige lande har en væsentligt lavere indtægt end danskerne i gennemsnit. De etniske minoriteter er kraftigt overrepræsenterede i gruppen af relativt fattige i Danmark. Relativt fattige defineres som mennesker, der har en indkomst, der ligger under 50 % af medianindkomsten blandt alle landets borgere. 11,5 % af indvandrerbefolkningen mod 3,6 % af danskerne kan betegnes som relativt fattige³.

Samarbejde: Kvindeforeningen Pailletten og Gigtforeningen

Pailletten er en kvindeforening for kvinder med forskellig etnisk baggrund. I foråret 2007 deltog en gruppe af kvinderne fra Pailletten i en Frivilligmesse i Kgs. Enghave. Her kom de i snak med nogle frivillige fra Gigtforeningen, der havde en bod på messen. Flere af kvinderne fra Pailletten har gigt og var interesserede i at høre mere. Med det samme aftalte de to foreninger en dato, hvor en fra Gigtforeningen kunne komme og fortælle om gigt.

Til dette møde, som kvinderne viste stor interesse for, blev der bl.a. talt om sundhed. En af de frivillige fra Gigtforeningen tilbød, at de kunne skaffe en diætist til et kursus. Der var stor interesse for dette fra kvindernes side, da mange af dem gerne ville slanke sig. Faktisk var tilslutningen til holdet så stor, at ikke alle interesserede kunne komme med. Over 20 kvinder ønskede at deltage i det, men diætisten havde sat et max. i forhold til deltagerantal på 10. Det endte med at ca. 15 kvinder deltog i de 10 undervisningssessioner, der forløb over 10 uger.

Kurset gik rigtig godt, og kvinderne fremhævede selv, at de havde fået meget ud af det.

Betalingen for kurset blev fordelt mellem Gigtforeningen, den lokale beboerrådgiver og kvinderne selv via deltagergebyr.

Kvinderne fra Pailletten var så glade for samarbejdet med Gigtforeningen, at det fortsætter med nye tiltag. I efteråret 2007 planlægges brug af varmtvandsbassin for kvinderne i samarbejde med Gigtforeningen.

Gigtforeningen har gennem samarbejdet med Pailletten fået en kanal, hvorigennem de kan distribuere materiale og information til en større gruppe med etnisk minoritetsbaggrund.

³Karen Margrethe Dahl: Etniske Minoriteter i tal, SFI, 2005

Samarbejde

Der er flere måder at samarbejde på tværs af foreninger og etnicitet. To selvstændige foreninger kan indgå et samarbejde omkring et bestemt projekt.

Det kan f.eks. være en etnisk minoritetsforening og en pårørendeforening, der indgår et samarbejde om at formidle information til pårørende med etnisk minoritetsbaggrund om, at der er mulighed for støtte og opbakning til etniske familier i samme situation. Det kan også være to foreninger, der arrangerer foredrag eller udflugter sammen. Eller et samarbejde omkring en bestemt aktivitet, der kører over længere tid, f.eks. socialt samvær, en mentorordning eller sundhed og motion.

Et samarbejde kan også bestå i, at to foreninger forpligter hinanden til gensidigt at informere om og deltage i hinandens aktiviteter.

Bagerst i denne værktøjskasse er der et udkast til en **partnerskabskontrakt** som foreninger, der ønsker at indgå samarbejde, kan bruge eller lade sig inspirere af. I partnerskabsaftalen skriver de to foreninger i fællesskab, hvad der er formålet med samarbejdet, og hvordan, man vil arbejde for at nå målet.

Samarbejde: Ældre Sagen i Århus og Venskabsforeningen for ældre danskere og indvandrere

Ældre Sagen i Århus tog i 2004 initiativ til et samarbejde med Venskabsforeningen for ældre danskere og indvandrere. De ville afholde et rådgivningskursus for Venskabsforeningen. Kurset skulle bidrage til, at de frivillige følte sig bedre klædt på til at hjælpe flygtninge/indvandrere med henvendelser til offentlige myndigheder, mm. Imidlertid sagde Venskabsforeningen nej tak til kurset, da Ældre Sagen inviterede dem.

Nogle måneder senere mødtes de to foreninger i anden sammenhæng og Venskabsforeningen tilkendegav, at de havde fortrudt, at de sagde nej.

Ældre Sagen gik derfor i gang med at planlægge et nyt kursus. Indholdet blev bestemt i samarbejde med Venskabsforeningen. Ca. 20 personer deltog i de to mødegange, hvor emnerne var boligydelse og pension og den nye Folkeinformation i Vestbyen. Kursusdeltagerne var glade for kurset. I de skriftlige evalueringer, de udfyldte efter kurset, gav de udtryk for, at de kunne bruge indholdet og havde fået megen god information.

Efterfølgende blev Venskabsforeningen inviteret til et af Ældre Sagens "Fredagsforedrag". Sammen med de 90 deltagere fra Ældre Sagen kom ca. 20 fra Venskabsforeningen til et foredrag om H.C. Andersen. Selvom mange af de ældre fra Venskabsforeningen ikke forstod så godt dansk, virkede det alligevel til, at de fik noget ud af foredraget, og ikke mindst af det sociale samvær i kaffepausen.

I dag har Ældre Sagen og Venskabsforeningen et godt og tillidsfuldt forhold. De har fået et godt indblik i hinandens foreninger og henviser til hinanden.

En anden form for samarbejde er at indlemme en løst organiseret etnisk minoritetsgruppe i en allerede eksisterende frivillig social forening. Blandt etniske minoriteter i Danmark er der mange grupper, der mødes og laver sociale aktiviteter sammen uden at være formelt organiseret som en forening. Det kan f.eks. være en gruppe, der har modtaget støtte til et bestemt projekt.

For den etniske minoritetsgruppe er fordelene ved denne form for samarbejde, at de kan koncentrere sig om de aktiviteter, de gerne vil lave, frem for at skulle bruge så meget tid på administrativt foreningsarbejde, som de skulle, hvis de dannede en selvstændig forening. Der bruges meget tid i foreningerne på medlemsadministration, økonomi og regnskab, evaluering, mv. Ved at tilslutte sig en allerede etableret forening kan man trække på nogle erfarne kræfter mht. administration og foreningsarbejde.

Fordele for en etnisk minoritetsgruppe ved at lade sig indlemme i en frivillig social forening:

- Mindre foreningsadministration: Hjælp til f.eks. kursusplanlægning, økonomi og regnskab, jura, mv.
- Mere tid til at koncentrere sig om aktiviteterne
- Hjælp til at søge støtte til nye aktiviteter
- Mere kontakt til etniske danskere
- Mulighed for at blive hørt og gøre sin stemme gældende i en større forening

Fordele ved at indlemme en gruppe med etnisk minoritetsbaggrund som frivillige i en frivillig social forening:

- Frivillige med etnisk minoritetsbaggrund kan bedre forstå brugere med etnisk minoritetsbaggrund
- Frivillige med etnisk minoritetsbaggrund kan være med til at forklare reaktioner for andre frivillige eller brugere
- Frivillige med etnisk minoritetsbaggrund kan være med til at sikre, at organisationen fanger de behov, brugerne har
- Frivillige med etnisk minoritetsbaggrund kan komme med idéer til nye indsatser
- Frivillige med etnisk minoritetsbaggrund kan sikre, at organisationen afspejler det samfund, den er en del af

Fra Etniske minoriteter – frivillige med indsigt, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde, 2006

Hvordan styrker vi den etniske mangfoldighed i de frivillige sociale foreninger?

Inden man kaster sig ud i at tage kontakt til en etnisk forening eller gruppe, er det en god idé at gøre sig det klart, hvilke forventninger man har, og om foreningen er klar til at modtage frivillige med etnisk minoritetsbaggrund.

Gode spørgsmål at stille sig selv i foreningen:

- Er der enighed i foreningen på alle niveauer om at fokusere på etnisk mangfoldighed? Både ledelsen og de frivillige skal være indstillede på at gøre en indsats
- Gennemføres vores aktiviteter for eller også med målgruppen?
- Er vores praksisser gennemsigtige og konsistente? Ofte har en forening en række uskrevne regler og lukkede processer. De er svære at gennemskue, og man kommer nemt til at udelukke folk, der i forvejen føler sig udenfor.
- Hvorfor vil vi mangfoldigheden?
- Hvilke grænser har vi i forhold til det tålelige og utålelige, f.eks. i omgangsformer.
- Kan vi tale om krænkelse? At kunne tale om det, er første skridt til kunne gøre noget ved det.
- Har vi kortlagt praksisser og adfærd, der kan opleves ekskluderende eller som har en ekskluderende virkning i forhold til rekruttering eller deltagelse.
- På hvilke områder ønsker vi at ændre os med henblik på at blive mere mangfoldigt og på hvilke områder ønsker man at holde fast i status quo? Ændrer det reelt vores værdigrundlag eller identitet?

At foretage ændringer i organisationen for at imødekomme etniske minoriteters krav og ønsker er en balancegang. Foreningen skal bevare sit værdigrundlag, men samtidig følge med tiden, hvilket bl.a. betyder, at man må erkende, at vi lever i et multikulturelt samfund. Det vil i de fleste foreninger være muligt at foretage nogle ændringer, så man i højere grad imødekommer de etniske minoriteters ønsker, uden at det ændrer foreningens fundament og værdier.

Ligestilling er ikke det samme som ensbehandling. Det kan være nødvendigt at forskelsbehandle for at opnå mangfoldighed.

Idéer til at styrke den etniske mangfoldighed

Klar indmeldelsesprocedure

Det skal fremgå tydeligt, hvor, hvornår og til hvem man kan henvende sig, hvis man ønsker at være medlem eller få mere viden om foreningen. Hvis ikke disse praktiske ting fungerer hensigtsmæssigt, kan det godt virke som en uoverstigelig barriere for et menneske med etnisk minoritetsbaggrund, der måske i forvejen er usikker på, om deltagelse i foreningen overhoved er noget for vedkommende. Det er vigtigt at møde vedkommende med en positiv, personlig velkomst/kontakt.

Information om foreningen

Manglende forklaring omkring, hvad foreningsarbejde er og foreningens værdigrundlag, kan virke som en barriere for at få flere med etnisk minoritetsbaggrund med i foreningen. Mange foreninger tager det for givet, at folk ved, hvad foreningsarbejde er og hvad formålet med deres forening er. For mange med etnisk minoritetsbaggrund er foreningskulturen i Danmark meget anderledes, end den var i deres hjemlande, hvis der overhoved var en foreningskultur. I mange lande er foreninger mere lukkede og eksklusive med hensyn til, hvem der kan blive medlem, og foreningerne er mere hierarkisk styrede.

De forskellige etniske grupper har forskellige opfattelser af, hvad frivilligt arbejde er. Derfor er det en god idé at forklare, hvem foreningen er for, og at også folk med etnisk minoritetsbaggrund er velkomne. Hvis informationen om foreningen samtidig fandtes oversat, ville det yderligere give et signal om, at foreningen er åben over for netop etniske minoriteter.

Rekruttering: Personlig invitation

Socialforskningsinstituttets undersøgelse af frivilligt arbejde peger på, at det at blive opfordret personligt eller valgt til det frivillige arbejde spillede en afgørende rolle for mere end halvdelen af de adspurgte frivillige i forhold til, hvorfor de startede med at arbejde frivilligt⁴.

Betydningen af den personlige opfordring eller invitation er ikke mindre ved rekrutteringen af frivillige med etnisk minoritetsbaggrund, snarere tværtimod. I mange af de etniske minoritetsgrupper foregår den væsentligste kommunikation i den personlige kontakt og samtalen "ansigt til ansigt".

Netværk er derfor essentielt, hvis man vil rekruttere frivillige og medlemmer med etnisk minoritetsbaggrund. Og ofte er det dette netværk til de etniske minoritetsgrupper, som de frivillige sociale foreninger mangler.

En måde at udbygge dette netværk på er ved at tage kontakt til etniske minoritetsforeninger og herigennem komme i dialog med deres medlemmer og øvrige bredere netværk. F.eks. kender etniske minoritetsforeninger ofte til hinanden.

---

⁴ Socialforskningsinstituttet: Frivilligt Arbejde. Den frivillige indsats i Danmark, 2005

Det kan også være en god idé at starte en kontakt via det lokale integrationsråd. Du kan se en oversigt over de kommunale integrationsråd på hjemmesiden for Rådet for Etniske Minoriteter: www.rem.dk. Integrationsrådsmedlemmerne har i mange tilfælde et godt kendskab til de etniske foreninger, der findes i kommunen.

Det kan også være, at kommunen har en integrationskonsulent, der kan hjælpe med den første kontakt.

En del etniske minoritetsforeninger eller grupper har modtaget støttemidler, f.eks. fra kommunen, Socialministeriet eller Ministeriet for Indvandrere, Flygtninge og Integration. Kommunen eller ministerierne kan derfor også være en vej til at få kendskab til de etniske minoritetsforeninger eller grupper, der findes i ens lokalområde.

Ofte er det en god idé at målrette rekrutteringen af nye frivillige. Det gælder både frivillige med dansk og med etnisk minoritetsbaggrund. Man kan f.eks. gøre dette ved at rekruttere via relevante uddannelsesinstitutioner, f.eks. ville socialrådgiverstuderende ofte have interesse i at deltage i frivilligt socialt arbejde. Både i forhold til uddannelsen og senere i job-søgningen og i arbejdslivet udgør det frivillige arbejde en relevant kompetence.

Det er en god idé at konkretisere, hvad man søger, når man vil rekruttere frivillige med etnisk minoritetsbaggrund. F.eks. kan man forklare, hvad de konkrete opgaver den frivillige skal udføre går ud på, frem for blot at fortælle om foreningen. Fortæl hvad I kan tilbyde den frivillige, og hvilke kompetencer der efterspørges.

Gode råd til rekruttering af frivillige med etnisk minoritetsbaggrund

- Samarbejd med etniske minoritetsforeninger og -grupper
- Samarbejd med det lokale integrationsråd
- Skab en konkret og personlig kontakt
- Afsæt tid til at skabe tillid
- Kontakt kommunen og ministerierne for at lokalisere de etniske minoritetsforeninger, der har modtaget støtte
- Målret rekrutteringen
- Konkretisér hvad I søger, og hvad I kan tilbyde (kompetencer)
- Suppler skriftlig kommunikation med mundtlig kommunikation

Motivation

Det er en god idé at forklare eksplicit, hvad man får ud af at være medlem/frivillig. Det kan f.eks. være ny viden om et bestemt emne, mulighed for at komme på spændende kurser, et bedre netværk, mv. Frivilligt arbejde giver mulighed for at øge både ens kompetencer inden for f.eks. kommunikation, konflikthåndtering, budgetter, økonomi og formidling. Det kan forbedre ens karrieremæssige muligheder.

Af Socialforskningsinstituttets undersøgelse⁵ fremgår det, at motivationen for at udføre frivilligt arbejde blandt frivillige med etnisk minoritetsbaggrund ofte er, at de ønsker at gøre overgangen til det danske samfund nemmere for indvandrere og flygtninge. Dette arbejde giver dem mulighed for at bruge deres egne personlige erfaringer og baggrund.

Sygdomsforeninger - samarbejdsmuligheder

Mange med anden etnisk baggrund mangler information om f.eks. diabetes, sund mad og overvægt, mv. Der er procentvis flere med anden etnisk baggrund, der lider af diabetes end blandt etniske danskere (8,2 % mod 2,7 % blandt de etniske danskere). Her spiller livsstil og manglende viden om sundhed og helbred en væsentlig rolle. Markant færre indvandrere og efterkommere af indvandrere tror på, at de selv kan gøre noget for at forbedre deres helbred i forhold til de etniske danskere (57 % mod 74 % blandt etniske danskere).

Også med hensyn til andre sygdomme er indvandrere og deres efterkommere overrepræsenterede. Det drejer sig om migræne/hovedpine, hvor 17 % mod de etniske danskers 13 % tilkendegiver, at de lider af dette. Samme tendens gør sig gældende med hensyn til kronisk angst og depression (13 % mod 4 % blandt de etniske danskere), samt "andre psykiske lidelser" (6 % mod 2 % blandt de etniske danskere).

Der ligger således en vigtig opgave for foreninger, der repræsenterer mennesker, der lider af disse sygdomme i at nå ud til de etniske minoriteter. Det gælder selvfølgelig også for alle andre sygdomsforeninger, hvor de etniske minoriteter lider af den pågældende sygdom med samme hyppighed som de etniske danskere.

Tal fra Arbejdsnotat: Sundhed blandt etniske minoriteter. Resultater fra Sundheds- og Sygelighedsundersøgelsen, Statens Institut for Folkesundhed og Syddansk Universitet, 2005

Åbent Hus

Åbent Hus arrangementer med konkrete tilbud, f.eks. "kom og få målt dit blodtryk" eller "få hjælp til at skrive en ansøgning" kan være en god måde at få synliggjort sin forening.

Praktikpladser

Mange ungdomsuddannelser og sprogskoler har svært ved at finde praktikpladser til deres elever. En praktikant med etnisk minoritetsbaggrund kan være en god mulighed for en forening for at få et større netværk blandt de etniske minoriteter.

Mad

Mange muslimer spiser kun mad, der er "halal", dvs. at man ikke spiser svinekød, og det øvrige kød skal være halalslagtet.

⁵ Socialforskningsinstituttet: Frivilligt Arbejde. Den frivillige indsats i Danmark, 2005

Hensynet til vegetarer er de fleste steder blevet en naturlig ting. På samme måde kan man forestille sig, at det vil gå med hensynet til muslimske madvaner.

Alkohol

I mange foreningers sociale liv spiller indtagelse af alkohol en rolle. For at tilpasse sig medlemmer med anden etnisk baggrund, der ikke indtager alkohol, f.eks. mange muslimer, kunne man afholde nogle sociale aktiviteter, hvor der ikke bliver indtaget alkohol. På denne måde vil de muslimske frivillige også kunne deltage i noget af det sociale liv, uden at føle sig alt for anderledes.

En løsning kunne også være at sørge for, at der altid er alkoholfrie drikke tilgængelige ved festlige arrangementer.

Opdelte aktiviteter

Man kunne også overveje at afholde nogle aktiviteter for mænd og kvinder hver for sig. Dette kan især være en god idé, hvis man gerne vil have flere kvinder med etnisk minoritetsbaggrund til at deltage.

Hensyn til familien

Tidspunktet for aktiviteten kan være en barriere i forhold til den frivilliges forpligtelser i forhold til familien. For at imødekomme, især kvinderne, kan man lægge aktiviteter på tidspunkter, hvor deres tilstedeværelse i hjemmet ikke traditionelt er påkrævet.

Arrangementets længde kan også være en barriere for de etniske minoriteters deltagelse. Mange er ikke så villige til at deltage i arrangementer, der kræver overnatning. I stedet kunne man tilrettelægge arrangementet således, at det er muligt at deltage i arrangementet uden nødvendigvis at være med i overnatningen.

For kvinder med små børn kan det også være en barriere, hvis de ikke kan have deres børn med til aktiviteten.

Relativt flere kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, nemlig 23 %, passer deres børn hjemme i forhold til etnisk danske kvinder, hvor tallet er 6 %⁶.

Hensyn til helligdage

I planlægningen af aktiviteter og arrangementer bør man tage hensyn til helligdage, f.eks. Ramadanen / Eid. Mange muslimer, der faster under ramadanen, kan være mere trætte om dagen eller have travlt med forberedelser til om aftenen, når fasten brydes. Derfor kan det være, at de ikke er så glade for at deltage i arrangementer eller møder i denne

---

⁶ Karen Margrethe Dahl: Etniske Minoriteter i tal, SFI, 2005, Undersøgelsen bygger på interview med børnenes mødre, da børnene var 3½ år gamle.

periode. Det kan dog godt nogle gange lade sig gøre alligevel, men det er en god idé på forhånd at spørge de fastende, om de kan/vil deltage, og om der er særlige forhold, man skal være opmærksom på. Hvis man f.eks. holder et møde om eftermiddagen/aftenen, bør man lægge en spisepause, når fasten må brydes ved solnedgang.

På hjemmesiden www.vikafi.dk kan man se en kalender, der viser, hvornår og hvordan helligdagene markeres inden for kristendom, islam, buddhisme, hinduisme og jødedom.

Kulturelle barrierer

Der findes kulturelle barrierer i nogle etniske minoritetsgrupper i forhold til deltagelse i det frivillige foreningsliv. Et eksempel er forholdet til psykisk sygdom. Blandt nogle etniske grupper er det at være psykisk syg tabubelagt, hvilket kan afholde de psykisk syge blandt disse etniske minoritetsgrupper og deres pårørende fra at deltage i foreninger for disse sygdomme.

I mange indvandermiljøer i Danmark er der en meget stram social kontrol. Miljøerne er så små, at stort set alle kender alle og holder øje med hinanden. Man skal ikke træde meget uden for den socialt accepterede adfærd, før det udløser sladder. At melde sig ind i en dansk frivillig forening kan derfor være et stort skridt for mange med etnisk minoritetsbaggrund.

Sproget

Gennem sproget skaber vi fordomme om hinanden, vi taler om "dem" og "os", og er med til at fastholde, at vi er to adskilte grupper.

Når vi taler om, hvad der er normalt, f.eks. "sådan gør vi normalt", siger vi samtidig, at nogle andre er unormale, og at deres mening ikke har lige så stor betydning som "den normale".

Mange forhold fremstår normale, fordi de tilhører majoritetssamfundet i en sådan grad, at man sprogligt kommer til at glemme etniske minoriteter, eller at de ligefrem fremstår som anderledes/unormale.

Sproget kommer til at afsløre, hvordan vi betragter etniske minoriteter, og dermed bekræfter sproget fordommene. F.eks. omtales etniske minoriteter ofte som en homogen gruppe, hvor enkeltindivider reduceres til at tilhøre en bestemt etnisk gruppe.

Kommunikation foregår aldrig på neutral grund, idet der altid tales ud fra en position og den sociale magt, som positionen giver. Vi gives sociale positioner at handle ud fra afhængigt af etnicitet, social baggrund, køn, mv. Det vi siger tillægges forskellig betydning alt efter vores position og den magt, der tillægges vores position.

Det er vigtigt i kommunikationen at være sig sin position bevidst og at være bevidst om, at man aldrig taler ud fra et neutralt sted.

Lær målgruppen at kende

Der er store forskelle mellem de forskellige etniske grupper og kulturer. Det er derfor vigtigt at målrette indsatsen mod de etniske grupper, der er i det enkelte lokalområde. Lær dit område at kende. Besøg etniske minoritetsforeninger, find ud af, hvad de godt kunne tænke sig, og hvad der skal til, for at de ville være med i foreningen.

Det er nyttigt at afklare, hvor godt de forskellige grupper taler dansk. Det kan give en pejling på, om det er nødvendigt at oversætte informationsmateriale. Her skal man også være opmærksom på, at der inden for nogle grupper er en del analfabeter, så her virker skriftligt materiale ikke, selv hvis det er oversat.

Ved at lære målgruppen at kende afdækkes deres behov og ønsker, og det gør det lettere at målrette indsatsen efter disse faktorer.

I mødet med nye mennesker vil man komme langt ved at møde dem først og fremmest som individer, inden man begynder at tænke i etnicitet og køn mv.

Formidling til etniske minoriteter

Når man vil formidle et budskab til folk med etnisk minoritetsbaggrund, kan det være en god idé at tænke i nogle andre kommunikationskanaler, end dem man normalt bruger, når man vil formidle noget til etniske danskere. Pjecer og skriftligt materiale bliver ikke i særlig høj grad læst, men det er godt at have som supplement til den direkte, mundtlige kommunikation.

Tv og video/dvd er også gode måder, da det ikke er så sprogafhængigt. En undersøgelse viser, at de mest sete tv-kanaler blandt etniske minoriteter er danske (TV2, DR1 og TV3)⁷. Det er især nyhederne, der bliver fulgt. Også internettet er et medie, der i stigende grad bruges af de etniske minoriteter, igen primært til at søge nyheder. Til gengæld spiller aviser og radio generelt en mindre rolle for folk med etnisk minoritetsbaggrund end for etniske danskere.

I mange af de etniske minoritetskulturer foregår kommunikation traditionelt mundtligt, "fra ansigt til ansigt". Netværk er her essentielt.

Samarbejde med etniske minoritetsforeninger kan være en vej til at nå flere med etnisk minoritetsbaggrund. At oplysningerne om foreningen kommer fra den etniske minoritetsforening, er med til at legitimere oplysningerne i forhold til målgruppen.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de etniske minoritetsgrupper/kulturer er meget forskellige, og måske ikke selv synes, at de har særlig meget til fælles med andre minoritetsgrupper. For de fleste vil deres netværk derfor primært være inden for deres egen kultur eller minoritetsgruppe.

Gode råd til formidling til brugere med etnisk minoritetsbaggrund

- Brug billeder frem for en lang tekst
- Brug de etniske minoriteters aviser, TV og radiokanaler
- Oversæt informationsmateriale til minoritetssprog
- Brug det skriftlige materiale som supplement til den personlige kontakt
- Sørg for hurtig opfølgning efter den første kontakt

⁷ Undersøgelse fra Mediebureauet MediaCom, resultater bragt i Politiken d. 23/8-07. Undersøgelsen bygger på interview med ca. 1000 familier med etnisk minoritetsbaggrund.

Litteratur

Christensen, Gunvor og Stine Røn Christensen, *Etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration. Afdækning af muligheder og perspektiver*, SFI, 2006

Dahl, Karen Margrethe: *Etniske Minoriteter i tal*, Socialforskningsinstituttet, 2005

Jørgensen, Katja: *Mange flere - om etniske minoriteter, foreningsliv og frivilligt socialt arbejde*, 2007

Mediebureauet MediaCom, undersøgelse om medievaner blandt etniske minoriteter, resultater bragt i Politiken d. 23/8-07

Mikkelsen, Claus Lindholdt, *Foreninger fremmer forståelsen – inddragelse af etniske minoriteter i foreningerne og mangfoldighedsledelse*, Dansk Ungdoms Fællesråd

Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde, *Etniske minoriteter – frivillige med indsigt*, 2006 (folder)

Koch-Nielsen, Inger, Lars Skov Henriksen, Torben Fridberg og David Rosdahl, *Frivilligt Arbejde. Den frivillige indsats i Danmark*, Socialforskningsinstituttet, 2005

Statens Institut for Folkesundhed og Syddansk Universitet, *Arbejdsnotat: Sundhed blandt etniske minoriteter. Resultater fra Sundheds- og Sygelighedsundersøgelsen*, 2005

Bilag 1: Forslag til standardvedtægter for en forening

§ 1. Navn og hjemsted

Stk. 1. Foreningens navn er _____

Stk. 2. Foreningens hjemsted er _____ Kommune.

§ 2. Formål

Foreningens formål er:

§ 3. Medlemmer

Stk. 1. Enhver, som har betalt kontingent til foreningen og som tilslutter sig foreningens formål og idégrundlag, kan blive medlem af foreningen.

Stk. 2. Et medlem, som ikke respekterer disse vedtægter eller beslutninger, som gyldigt er vedtaget af generalforsamlingen, kan af bestyrelsen ekskluderes af foreningen. Eksklusionen, der skal være saglig, skal begrundes skriftligt.

En eksklusion skal godkendes af den nærmest følgende generalforsamling.

Stk. 3. Udmeldelse kan ske ved skriftlig henvendelse til kassereren med virkning fra udgangen af et kvartal/halvår/regnskabsår.

Stk. 4. Medlemmerne betaler et af generalforsamlingen fastsat kontingent. Kontingentet opkræves forud for hvert kvartal/halvår/regnskabsår.

§ 4. Generalforsamlingen

Stk. 1. Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed.

Stk. 2. Ordinær generalforsamling afholdes én gang årligt inden udgangen af _____ måned og indkaldes med mindst tre ugers varsel ved brev til medlemmerne med angivelse af dagsorden.

Stk. 3. Alle medlemmer, der betaler kontingent er møde- og stemmeberettigede på generalforsamlingen. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.

Stk. 4. Dagsordenen for den ordinære generalforsamling skal mindst indeholde følgende punkter:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning om foreningens arbejde i det forløbne år og planerne for det kommende år.
3. Regnskabet fremlægges til godkendelse
4. Behandling af indkomne forslag
5. Fastsættelse af kontingent
6. Valg af formand
7. Valg af næstformand
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
9. Valg af revisor
10. Eventuelt

Stk. 5. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen. Forslag om vedtægtsændringer, der ønskes behandlet, skal være bestyrelsen i hænde senest tre måneder forud for udgangen af den måned, hvor den ordinære generalforsamling skal afholdes.

Stk. 6 Ved generalforsamlingens start vælges en dirigent, der leder mødet. Dirigentens opgaver er at sikre, at der træffes gyldige beslutninger i overensstemmelse med vedtægter og gældende foreningsretlige grundsætninger.

Stk. 7. Generalforsamlingen træffer sine beslutninger med simpelt flertal (en over halvdelen af de gyldigt afgivne stemmer) og ved håndsoprækning. Skriftlig afstemning anvendes dog, når det begæres af blot én mødedeltager. Ved personvalg, hvor der er foreslået flere end det antal, der skal vælges, foretages altid skriftlig afstemning. Ved sådanne personvalg anvendes reglen om simpelt flertal.

§ 5. Ekstraordinær generalforsamling

Stk. 1. Ekstraordinær generalforsamling kan afholdes, når bestyrelsen finder det nødvendigt, og skal afholdes, når mindst 1/3 af medlemmerne fremsætter skriftlig begrundet anmodning om det over for formanden. I sådanne tilfælde skal generalforsamlingen afholdes senest fire uger efter, at anmodningen er kommet til formandens kundskab.

Stk. 2. Indkaldelsesfristen for en ekstraordinær generalforsamling er 2 uger.

§ 6. Foreningens daglige ledelse

Stk. 1. Foreningens daglige ledelse udgøres af bestyrelsen, der foruden formanden består af kassereren og _____ medlemmer. Bestyrelsen vælges af generalforsamlingen for en 2-årig periode, således at der hvert år vælges ____ medlemmer.

Stk. 2. Bestyrelsen leder foreningen i overensstemmelse med nærværende vedtægter og generalforsamlingens beslutninger.

Stk. 3. Senest 14 dage efter nyvalg til bestyrelsen afholdes konstituerende møde, hvor bestyrelsen af og blandt sine medlemmer vælger kasserer og sekretær. Alle tillidsposter gælder frem til næste generalforsamling.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter i øvrigt selv sin forretningsorden. Den kan nedsætte underudvalg og arbejdsgrupper til varetagelse af afgrænsede opgaver.

Stk. 5. Formanden - og i hans fravær næstformanden - indkalder og leder bestyrelsens møder. Indkaldelse sker skriftligt med angivelse af dagsorden, når formanden skønner det nødvendigt, eller mindst tre medlemmer af bestyrelsen fremsætter ønske om det overfor formanden.

§ 7. Økonomi, regnskab og revision

Stk. 1. Foreningens regnskabsår følger kalenderåret.

Stk. 2. Bestyrelsen er ansvarlig overfor generalforsamlingen for budget samt regnskab.

Stk. 3. Foreningens regnskab føres af kassereren, der tillige fører foreningens medlemsregister.

Stk. 4. Regnskabet revideres af de på generalforsamlingen valgte revisor.

Revision finder sted en gang årligt efter regnskabsårets afslutning. Uanmeldt kasseeftersyn kan finde sted, når revisoren ønsker det. Dog skal uanmeldt revision foretages mindst en gang årligt.

Regnskab og status skal forsynes med revisionspåtegning af foreningens revisor.

§ 8. Hæftelse

Der påhviler ikke foreningens medlemmer eller bestyrelse nogen personlig hæftelse for de forpligtelser, der påhviler foreningen.

Foreningen hæfter kun for sine forpligtelser med den af foreningen til enhver tid tilhørende formue.

§ 9. Vedtægtsændringer

Stk. 1. Disse vedtægter kan kun ændres med 2/3 flertal på en generalforsamling, hvor ændringsforslaget fremgår af dagsordenen.

Stk. 2. Vedtægtsændringerne træder i kraft med virkning fra den generalforsamling, de vedtages på.

§ 10. Opløsning

Stk. 1. Opløsning af foreningen kan kun finde sted med 2/3 flertal på to hinanden følgende generalforsamlinger, hvoraf den ene skal være ordinær.

Stk. 2. Foreningens formue skal i tilfælde af opløsning anvendes i overensstemmelse med de i § 2 fastsatte formål eller til andre almenyttige formål, der lægger i naturlig forlængelse af foreningens formål. Beslutning om den konkrete anvendelse af formuen træffes af den opløsende generalforsamling.

§ 11. Datering

Således vedtaget på foreningens stiftende generalforsamling den _____

Dirigentens underskrift: _____

Bilag 2: Partnerskabskontrakt

For samarbejdet _____

Med denne kontrakt indgår _____ og _____ et partnerskab.

Formålet med partnerskabet er at:

Der er opstillet følgende mål for partnerskabet:

Målene nås ved:

Partnerskabet indgås for perioden:

Kontrakten kan gensidigt opsiges med 3 mdr. varsel.

Dato og underskrift

Dato og underskrift